

U Mostaru održan konsultativni sastanak Ombudsmena Bosne i Hercegovine i predstavnika civilnog društva

U organizaciji Institucije ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine, u Mostaru je 5. maja 2023. godine održan konsultativni sastanak sa organizacijama civilnog društva.

Sastanak je poslužio kao platforma za razgovor o mogućim i održivim konceptima pružanja uzajamne podrške i razmjenu iskustava među ključnim akterima, ali i prilika da Ombudsmeni BiH dobiju prijedloge i sugestije u segmentu osnaživanja procesa zaštite i ostvarivanja ljudskih prava.

Sastanak je protekao u korektnoj atmosferi i uz pozitivne reakcije učesnika na ovu inicijativu Ombudsmena. Zaključeno je da Institucija ombudsmena i organizacije civilnog društva trebaju i moraju jedni drugima biti podrška u radu, s obzirom na to da su im misije srodne, te da zajedno treba da djeluju u interesu građana.

**LISTA UČESNIKA NEVLADINIH ORGANIZACIJA SA SASTANKA ODRŽANOG U
MOSTARU DANA 05.05.2023. g.**

- 1. Udruga „Otac“ Mostar**
- 2. Udruženje za poduzetništvo i posao „LINK“ Mostar**
- 3. OSCE- Organization for Security and Co-operation in Europe**
- 4. Hrvatsko kulturno društvo „Napredak“ Mostar**
- 5. Udruga za Down sindrom Mostar**
- 6. Udruga „Vedri osmijeh“ Mostar**
- 7. Centar za psihološku podršku „Senus“ Mostar**
- 8. Nansen Dialogue Center Mostar**
- 9. Udruga paraplegičara i oboljelih od dječije paralize „Marko Ravlić“ Mostar**
- 10. LDA – Agencija lokalne demokratije Mostar**
- 11. Udruženje „Vaša prava“ BiH, Mostar**
- 12. BH povorke ponosa**
- 13. Udruženje mladih „Ružičnjak-Los Rosales“ Mostar**
- 14. Udruženje „Žene BiH“ Mostar**

Datum: 5. maj 2023. godine.

ZAPISNIK

sa održanog konsultacijskog sastanka Institucije ombudsmena i organizacija civilnog društva u Bosni i Hercegovini, održanog dana 5.05.2023. godine.

Predstavnici Institucije ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine održali su 5.05.2023. godine sastanak sa organizacijama civilnog društva u Bosni i Hercegovini u Amfiteatru A. B. Šimić na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Mostaru (Kampus 1) u Mostaru sa početkom u 10h.

Prisutni na sastanku su:

- Ombudsmeni BiH: Dr. Jasminka Džumhur i Nives Jukić; pomoćnici Ombudsmena BiH: Irma Hadžiavdović, Alma Suljić, Antea Jozić, Emina Halilović, Vedrana Pavlović, Aleksandra Marin Diklić
- Stručna savjetnica za komunikacije i saradnju Ivona Rznatović,
- Šef kabineta Ombudsmena BiH Mahir Mulagić,
- Lista prisutnih predstavnika organizacija civilnog društva je u prilogu ovog zapisnika.

Dnevni red:

- Registracija učesnika i izjave za medije
- Uvodne riječi: Ombudsmeni BiH
- Uloga i pozicija Institucije ombudsmena BiH u zaštiti i promociji ljudskih prava; perspektiva organizacija civilnog društva i perspektiva ombudsmena BiH
- Uloga i pozicija organizacija civilnog društva: perspektiva ombudsmena BiH i perspektiva organizacija civilnog društva
- Mogući pravci buduće saradnje iz perspektive organizacija civilnog društva
- Završne riječi: ombudsmeni BiH

Sastanak su otvorili Ombudsmeni BiH sa minutom šutnje za stradalnu djecu povodom nemilog događaja u Beogradu.

Ombudsmenka Nives Jukić ističe želju da ovaj sastanak bude što učinkovitiji za dobrobit svih prisutnih i ukazala na promotivnu i zaštitnu ulogu Ombudsmena za ljudska prava BiH, te temeljito pojasnila obje uloge u smislu razmjene iskustava, uzroka problema i pomoći.

Ombudsmenka Jasminka Džumhur iskazuje žaljenje zbog nedolaska ostalih pozvanih učesnika i nadala se većem broju udruženja. Zatim ispričava nedolazak Ombudsmena Nevenka Vranješa zbog spriječenosti. Istakla je da je Institucija ombudsmena prirodni partner civilnim društvima, te kako je jačanje partnerstva sa organizacijama civilnog društva od izuzetne važnosti. Zatim obavještava pristupne o potpisivanju Sporazuma o saradnji sa Univerzitetom Džemal Bijedić i Sveučilištom u Mostaru radi bolje saradnje i komunikacije. Navodi važnost današnjeg sastanka u međusobnoj razmjeni iskustava, kako slabijih tako i jačih strana Institucije Ombudsmena. Dalje, da se radi o spremnosti saradnje i potrebe da se suočimo sa civilnim društvom jer isti ukazuju na naše slabosti.

Nakon uvodnog obraćanja Ombudsmena, uslijedilo je predstavljanje pomoćnika Ombudsmena.

Ispred **Udruge paraplegičara i oboljelih od dječije paralize**, obratio se gospodin Ivica Pavlović, koji ističe da za 40 članova njegove udruge unutar Hercegovačko-neretvanskog kantona, nepokretnost predstavlja niz izazova, od arhitektonskih barijera do javnog prevoza. Također ističe problem nedostatka finacijskih sredstava, koja su pretežno u obliku donacija ali i dalje pokušavaju da ostvaruju svoja prava i nadaju se da će sa Institucijom ombudsmena ostvariti pozitivnu saradnju.

Ombudsmenka Nives Jukić iznosi pitanje da li su kao Udruga saglasni da se otvori predmet u Instituciji ombudsmena po službenoj dužnosti „Javni prevoz u HNK“, na što su iz Udruge pristali i poziva ostala Udruženja da se povodom konkretnih problema obrate instituciji sa žalbom ili ex officio.

Ombudsmenka Jasminka Džumhur ističe da je ova kategorija građana puno šira te osvrt stavlja i na majke sa djecom u kolicima i starije osobe koji su također obuhvaćeni ovom problematikom.

Ispred **Udruge “Vedri osmijeh” Mostar**, prisutnima se obratila gospođa Danijela Kegelj koja ističe da je imala pozitivno iskustvo sa Institucijom Ombudsmena te posebne zahvale iskazuje pomoćnici Ombudsmena Irmi Hadžiavdić. Smatra da je nužno da se ljudi upoznaju sa mandatom Institucije Ombudsmena jer kako ističe, građani ne razlikuju osnovne pojmove vezane za kršenje ljudskih prava, ne znaju za Instituciju Ombudsmena ili imaju pogrešne predodžbe o ugroženosti ljudskih prava. Također ističe da je članica radne grupe na nivou BiH koji rade na izradi dokumenta koji će biti od pomoći OSI u raspoznavanju povreda i bit će prilagođen njihovom jeziku.

Ispred **Udruge za Down sindrom Mostar**, obratio se gospodin Igor Ledić koji je u svom izlaganju istakao da je već upoznat sa nadležnostima i mandatom Institucije Ombudsmena. Ističe da je u proteklom periodu zaprimio Preporuku Institucije ombudsmena, međutim, sudski postupak koji je vođen u cilju utvrđivanja diskriminacije na osnovu invaliditeta je trajao 5 godina. Ističe pitanje koliko Institucija Ombudsmena može uticati na zakonsku regulativu, izmjene i dopune i uključivanje u donošenje zakona. Također ističe razočarenje da prilikom donošenja zakona koji se odnosi na osobe sa invaliditetom (Zakon o oduzimanju radne sposobnosti OSI) nisu kontaktirana udruženja/udruge prilikom nacrtu istog. Obaviještava pristupne o inicijativi invalidskih iskaznica te smatra potrebnim pozvati predstavnike Institucije Ombudsmena iz Regionalnog ureda Mostar za okrugli stol.

Ombudsmenka Jasminka Džumhur ističe da je naše društvo do današnjeg dana nije promijenilo svijest o postojanju saradnje sa institucijom Ombudsmena jer nažalost vlada represija a preporuke nisu obavezujuće pa samim tim ne postoji sankcija. Istakla je da Institucija Ombudsmena izdala Preporuku Parlamentu u vezi sa Zakonom o njegovateljima koju resorno Ministarstvo nije ispoštovalo.

Ombudsmenka Nives Jukić ističe moli prisutne da podnose žalbe Instituciji ombudsmena koje će biti blagovremeno razmotrene. Dalje ističe da nažalost u BiH i dalje vlada neznanje kao jedan od većih problema u BiH.

Ispred Hrvatskog kulturnog društva „Napredak“ govorio je gospodin fra Andrija Nikić. U svom izlaganju navodi da su preko 800 godina franjevci prisutni u BiH i da je čovjeku najveći problem da sazna gdje da boli, a onda može naći lijek.

Ispred **Udruženja mladih „Ružičnjak – Los Rosales“ Mostar**, obratila se g. Jasna Rebac koja u svom izlaganju ističe zahvalnost Instituciji ombudsmena na dosadašnjoj i dugogodišnjoj saradnji. Smatra da su problemi OSI na svim nivoima vlasti. Ističe problem Akcijskog plana u HNK koji je usvojen međutim isti se ne primjenjuje. Također smatra neophodnim imenovanje Odbora za OSI kako je pokrenuto na Gradskom Vijeću grada Mostara u 11. mjesecu 2022. godine.

Ispred **Udruženja „Vaša prava“ BiH** obratio se gospodin Ahmet Salčin i iskazuje da ima dobru saradnju i iskustva sa Institucijom ombudsmena. Ističe da je vrlo dobro upoznat činjenicom da su preporuke neobavezujuće ali da je preporuka koja ide njemu u korist od velikog značaja jer istu koristi u sudskim postupcima kao dokaz. Predlaže zajedničke aktivnosti u smislu izmjena zakona.

Pomoćnica Ombudsmena Emina Halilović je istakla značaj Institucije Ombudsmena i upoznala prisutne o mandatu i načinu djelovanja.

Ispred **BH povorke ponosa** obratile su se Emina Z. Pintarić i Delila Islamović. Ističu nedostatak proaktivnog djelovanja Institucije ombudsmena. U svom izlaganju ističu niz problema LGBT populacije u svakodnevnom životu. Dalje navode dugotrajnost postupka u Instituciji ombudsmena te smatraju da strane zbog toga često odustanu od žalbe. Kako je Institucija ombudsmena 2016. godine izradila Specijalni izvještaj o pravima LGBT osoba, te smatraju da je potrebno pristupiti izradi novog.

Pomoćnica Ombudsmena Alma Suljić je u svom izlaganju istakla značaj saradnje sa nevladinim organizacijama i pozitivna iskustva jer kako ističe, komunikacija je ključna.

Ispred **Udruženja „Žene BiH“ sigurna kuća** obratila se Dijana Tadić. U svom obraćanju ističe da je u više navrata žene upućivala na adresu Institucije ombudsmena i da ima pozitivna iskustva međutim da rad Institucije ombudsmena nije prepoznat. Ističe da većina žena nisu upoznata sa svojim pravima te je neophodno približiti istima mandat Institucije ombudsmena.

Završnu riječ imali su Ombudsmenke Jasminka Džumhur i Nives Jukić.

Ombudsmenka Nives Jukić je u vidu promotivne i zaštitne uloge koju imaju Ombudsmeni BiH kazala kako se slaže sa učesnicima koji su izjavili da Institucija ombudsmena nije dovoljno vidljiva, ali smatra kako je ključ u medijima, te da u budućem periodu treba raditi na tome. Međutim, smatra kako Institucija ombudsmena ima odličnu saradnju u vidu zaštitne uloge, te shodno tome poziva sve prisutne da se obrate istoj. Zahvalna je na odazivu kao i na pozitivnim i negativnim kritikama. Također predlaže formiranje posebnog tijela koje će raditi sa djecom koja trpe vršnjačko nasilje.

Ombudsmenka Jasminka Džumhur se zahvalila na isticanju slabosti Institucije ombudsmena. Istakla je da su unutar Institucije popunjena upražnjena radna mjesta pa se ne može više govoriti o dugotrajnosti postupka ispred Institucije. Dalje navodi da su instrumenti Institucije vidljivi na oficijelnoj web stranici na kojima se nalaze i Specijalni izvještaji koji ukazuju na sistemsko kršenje prava. Također ističe da je otvorena za ideje o drugim temama za Specijalne izvještaje kao poziva prisutne da koriste godišnje izvještaje Institucije u ostvarivanju svojih prava. Također je pozvala učesnike civilnih organizacija da i oni organizuju sastanke na koje će se Ombudsmeni rado odazvati, te radi bolje saradnje u budućnosti učesnici pogledaju Platformu za saradnju sa nevladinim organizacijama i kriterije na stranici Institucije ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine.

Na kraju, zaključeno je da Institucija ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine ima odličnu saradnju sa organizacijama civilnog društva, ali da tu saradnju treba zajedničkim naporima još pospješiti, povećati i učiniti vidljivijom, te da ovakve sastanke Institucije sa organizacijama civilnog društva treba održavati češće. Institucija Ombudsmena je nedovoljno vidljiva u javnom prostoru, te treba raditi zajednički na promociji i zaštiti ljudskih prava u Bosni Hercegovini kroz još veću saradnju sa organizacijama civilnog društva, medijima i kroz podizanje svijesti javnosti čime će se pospješiti vidljivost, prepoznatljivost i značaj Institucije u društvu.

Sastanak je protekao u korektnoj atmosferi i uz pozitivne reakcije učesnika na ovu inicijativu Ombudsmena. Zaključeno je da Institucija ombudsmena i organizacije civilnog društva trebaju i moraju jedni drugima biti podrška u radu, s obzirom na to da su im misije srodne, te da zajedno treba da djeluju u interesu građana.

Zapisnik sačinila:
Naida Spužević